

PRODUKTOVÁ DOKUMENTÁCIA

AUDIRON

Obsah

Text letáku	4
Produktová dokumentácia	
Popis účinkov Audironu	6
Popis jednotlivých zložiek	8
Pakost smradľavý	8
Skorocel kopijovitý	8
Kostihoj lekársky	9
Konopáč obyčajný	9
Kapucínka väčšia	10
Pagaštan konský	10
Krvavec lekársky	11
Jablčný ocot	11
Myrhový olej	12
Gerániový olej	12
Ricínový olej	13
Vitamín E	13
Bioinformačný komplex	13
Celkové zhrnutie použitia	16
Zoznam použitých zdrojov	17

Audiron je prípravok s originálnou kombináciou extraktu siedmich bylín, vitamínu E, komplexu bioinformácií a éterických olejov. Je určený **na vonkajšie použitie** a má **protizápalové, antiseptické, antibakteriálne a antivírusové účinky**. Dá sa ľahko kombinovať aj s ostatnými produktmi Energy, ktoré posilňujú jeho účinok.

Zloženie:

Pakost smradľavý, skorocel kopijovitý, kostihoj lekársky, konopáč obyčajný, kapucínka väčšia, pagaštan konský, krvavec lekársky, jablčný ocot, myrhový olej, gerániový olej, ricínový olej a vitamín E, bioinformácie rimbaby obyčajnej, žaburínky menšej, rašeliny a nerastov (jantár, ruženín, malachit, chalcedón a andradit).

Bioinformácie:

Bioinformácie sú frekvencie, ktoré napodobňujú riadiace frekvencie podkôrových centier mozgu, regulujúcich vegetatívnu nervovú sústavu a činnosť vnútorných orgánov. Ich pôsobením sa rušia negatívne informácie a vyvolá sa spätný regeneračný proces.

Použitie a kombinácia s ostatnými produktmi Energy:

- Pri bolestiach zubov (možné použiť v kombinácii s krémom Artrin – potieranie tváre na mieste bolesti zubov), pri bolestiach uší a zápale stredného ucha.

- Pri hučaní, pískaní a šumení v ušiach a poruchách sluchu (možné užívať navyše vnútorne Korolen, Renol, prípadne King Kong). Audiron je vhodný aj na bežné čistenie uší.
- Pri oparoch a u niektorých typov bradavíc (ošetrenie sa dá doplniť potieraním prípravkom Drags Imun) a pri problémoch s ochorením kože (napríklad plesňové ochorenia, predovšetkým nôh – kombinácia s krémom Protektin).

Účinky jednotlivých látok:

- **Pakost smradľavý:** Pri vonkajšom použití má účinky na opuchy a tlmi výskyt ekzémov a akné. Pôsobí zvieravo a používa sa pri liečbe ušných zápalov.
- **Skorocel kopijovitý:** Zvonka sa užíva pre svoje protizápalové účinky na zle sa hojace rany a vredy. Používa sa aj pri liečbe ušných zápalov alebo zápalov nechtových lôžok. Má silné protiplesňové účinky.
- **Kostihoj lekársky:** Má výrazné hojivé účinky, urýchľuje hojenie rán, kostí a tkanív. Používa sa na hojenie pomliaždenín, hematómov, vredov predkolenia, hemoroidov a rôznych rán a vredov. Obsahuje vysoko hojivý alantoín a mnohé účinné látky.
- **Konopáč obyčajný:** Má silné imunomodulačné účinky, zvonka sa používa na umývanie hnisavých a nehojajúcich sa rán, vredov predkolenia, a pod.
- **Kapucínka väčšia:** Pôsobí bakteriostaticky (silné prírodné antibiotikum) proti stafylokokom,

streptokokom, salmonelám a ďalším druhom baktérií. Zvonka sa dá využiť aj proti vypadávaniu vlasov a na podporu ich rastu.

- **Pagaštan korský:** Pagaštan má protizápalové účinky. Tlmí a odstraňuje opuchy a pozitívne pôsobí na pružnosť a pevnosť cievnych stien. Používa sa pri zápaloch, angínach, hemoroidoch, opuchoch.
- **Krvavec lekársky:** Má výrazné sťahujúce, antiseptické a protizápalové účinky. Zvonka sa užíva ako kloktadlo pri krvácaní ďasna a pri angíne, prikladá sa na vredy a rany.
- **Komplex bioinformácií (rimbaba obyčajná, žaburinka menšia, rašelina, jantár, ruženín, malachit a andradit):** Pôsobí protizápalovo, protihorúčkovo, antibakteriálne a antialergicky. Má protivírusové a analgetické účinky.
- **Jablčný ocot:** Pre svoje výrazné hojivé a protiplesňové účinky sa užíva zvonka pri rôznych zápalových stavoch, oparoch a plesniach. Znižuje bolesť a odstraňuje svrbenie.
- **Myrhový a gerániový olej:** Obidva oleje majú hojivé, antiseptické, adstringentné a protizápalové účinky.
- **Ricínový olej:** Pri vonkajšej aplikácii má hojivé účinky, priaznivo pôsobí na bradavice a pomáha prirodzenej regenerácii pleti.
- **Vitamín E:** Jeden z najsilnejších prírodných antioxidantov. Pri vonkajšej aplikácii pomáha chrániť pokožku pred vedľajšími účinkami slnečného žiarenia a zlepšuje hojenie rán.

Odporúčané dávkovanie:

aplikujeme na postihnuté miesta podľa potreby aj niekoľkokrát denne (kvapkaním alebo potieraním hygienickým tampónom s nakvapkaným Audironom).

- na očistenie uší nakvapkáme do ucha pár kvapiek Audironu a zvyšok roztoku, ktorý voľne vytečie z ucha, iba usušíme.
- na výplachy pri bolestiach zubov, krvácaní ďasien a bolestiach krku nakvapkáme Audiron do vody (30 kvapiek do 100 ml vody – pozor, roztok pení), roztokom vyplachujeme ústa a kloktáme (pozor, pri kloktaní dosť pení, roztok neprehltáme!). Pri bolestiach zubov a krvácaní ďasien je vhodná aj priamo lokálna aplikácia neriedeného Audironu.
- pri bolestiach uší, zápale stredného ucha nakvapkáme do ucha 1 až 3 kvapky Audironu a zasunieme dovnútra tampón z buničitej vaty, dostatočne nasiaknutý Audironom. Keď tampón vyschne, proces opakujeme.

Vážnejšie ťažkosti alebo nezlepšenie stavu je nevyhnutné konzultovať s lekárom!

Ukladajte mimo dosahu detí.

Popis účinkov Audironu

produktová dokumentácia – audiron

Audiron je prípravok určený na vonkajšiu aplikáciu. Vonkajšou aplikáciou sa rozumejú nielen obklady, ale aj výplachy uší, naparovanie a umývanie postihnutých miest, ale aj využitie na masti a kloktadlá. Obvyčajne sa v zmesiach na vonkajšiu aplikáciu používajú liečivé rastliny s protizápalovými, antibakteriálnymi a hojivými účinkami. Často obsahujú adstringentné tanínové látky, silice s antibakteriálnym účinkom (tlmia podráždenie a zápal) a epitelizačné (hojivé) látky. Unikátna kombinácia látok v prípravku Audiron nám dáva možnosť úspešne využiť všetky spomenuté účinky a jeho protizápalové pôsobenie pri akomkoľvek nachladnutí, nádche alebo zdurení lymfatických uzlín. Audironom nakvapkaným na navlhčený vatový tampón je možné potierať krk, šiju, oblasť podčelustných a krčných uzlín a za ušami. Nos a uši možno vytierať navlhčeným tampónom. Pri nádche a zdurení slizníc ho nakvapkáme do vriacej vody a použijeme na inhaláciu, ktorá uvoľní dutiny a upokojí podráždené sliznice. V zriedenej forme kloktadla sa bylinná zmes môže využiť pri bolestiach a zápaloch zubov, aftách a bolestiach v krku. Veľmi dobre sa hodí na ošetrenie hnisavých mokvavých vriedkov, bradavic, plesňových ochorení kože a iných kožných problémov.

Najväčšou výhodou Audironu je možnosť ovplyvniť širokú škálu problémov s ušami a sluchom. Pôsobí proti svrbeniu vonkajšieho zvukovodu, hučaniu a zaliehaniu v ušiach a pri nedoslýchavosti. Najčastejšie uplatnenie nachádza predovšetkým

u detských zápalov stredného ucha, ktoré je vďaka anatomickejšej a užšej Eustachovej trubici výrazne náchylnejšie na zápaly ako stredné ucho dospelého človeka. Vzhľadom na spojenie medzi hornými dýchacími cestami a stredným uchom sa zápal stredoušia vyskytuje ako komplikácia pri nachladnutí alebo chrípke. Problémom pri zápale stredného ucha nie je len nevyhnutnosť lekárskeho zákroku, ktorý je bezo sporu nepríjemný a bolestivý, ale aj to, že pri opakovanom prepichnutí ušného bubienka môžu zrasty spôsobovať zhoršenie sluchu.

Veľkú úľavu prináša Audiron aj pri ochoreniach spôsobených herpetickými vírusmi. Táto skupina vírusov má mimoriadnu schopnosť dlhodobo pretrvávať v organizme a často recidivovať. Vírusy spôsobujú opary nielen v oblasti úst, ale aj v oblasti pohlavných orgánov, pásové opary, ovčie kiahne a infekčnú mononukleózu. Potieranie roztokom Audironu prináša úľavu od nepríjemných kožných prejavov ochorenia spôsobených vírusmi herpes. Napríklad pri oparoch nepríjemných svojou páľčivosťou a bolestivosťou uľavuje od bolesti a pomáha pri ich rýchlejšom zahojení. U všetkých vyššie spomenutých ochorení môžeme odporučiť používanie Audironu spolu s koncentrátmi a krémami Pentagramu®.

Audiron sa uplatňuje aj pri paradentóze, hemoroidoch a opuchoch konečníka. Zvonka sa dá aplikovať pri bolestiach kostí, menších popáleniach a obrne

trojklaného nervu. Odporúča sa potierať postihnuté miesto až 3x denne do doby vymiznutia ťažkostí.

Z ďalších možností môžeme ďalej menovať aplikáciu Audironu po bodnutí hmyzom (potieranie kože), na zlepšenie kvality nechtov a nechtových lôžok a na podporu rastu vlasov (vtieraním do pokožky hlavy). Vďaka antiseptickým účinkom sa dá Audiron použiť v rozriedenej forme do rozprašovača ako dezinfekcia prostredia. Ženám uľavuje pri svrbení a vaginálnom výtoku (aplikácia na tampón).

Z hľadiska tradičnej čínskej medicíny pôsobí Audiron na dráhe hrubého čreva, takže sa ním dajú ovplyvniť príznaky sprevádzajúce práve túto oblasť: bolesti zubov, opuchy hrdla, pocit sucha v očiach, výtok z nosa, bolesti prednej časti ramena a nadlaktia alebo napríklad aj bolesti ukazováka. Spojka k uchu súvisí s poruchou sluchu, kazivosťou zubov, prípadne s ich zvýšenou citlivosťou na chlad. Audiron pomáha regenerovať sliznice stredoušia, Eustachovu trubicu, sliznice ústnej dutiny a nosa, d'asná, dokonca aj kožu.

Popis jednotlivých zložiek

PAKOST SMRADĽAVÝ

Latinský názov: Geranium robertianum

Čeľad': Pakostovité (lat. Geraniaceae)

Účinné látky: silice, horčíny (geraniin – účinný proti vírusom herpes), gerániová červeň, triesloviny, živica, organické kyseliny (kyselina jablčná a i.), fenol (protivírusové účinky) a i.

Pakost smradľavý je 20 až 40 cm vysoká rastlina. Druhový názov je odvodený od nepríjemného zápachu stonky. Je hojne rozšírený po celej Európe (okrem severských krajín), na severe Afriky, v niektorých častiach Ázie a Južnej Ameriky. Rastie najmä v lesoch, na rumoviskách a okolo ciest. Kvitne od júna do septembra, zbiera sa kvitnúca vňať, niekedy aj korene.

Pakost smradľavý má široké využitie s vnútornou aj vonkajšou aplikáciou. Vnútorne sa užíva ako anti diarrhoikum (proti hnačke) a diuretikum (močopudné účinky). Osvedčuje sa pri črevných ťažkostiach spojených s hnačkou a krvácaním a pri obličkových a močových problémoch (pitná kúra pomáha rozpúšťať piesok a kamienky v urologickom trakte). Používa sa pri hematórii (krv v moči), pri krvácajúcich stavoch (vonkajšie aj vnútorné krvácanie), chronických črevných zápaloch a ako kloktadlo. Užíva sa aj pri mužskej a ženskej neplodnosti.

Zvonka znižuje opuchy vrátane tých, ktoré spôsobujú problémy so zubami a zápalom trojklaného alebo sedacieho nervu. Tlmí prejavy ekzému a akné. V roztoku účinne pôsobí na ušné zápaly (aplikácia vatovou tyčinkou do ucha) a formou obkladov alebo umývania pomáha zaceliť nehojace sa rany.

SKOROCEL KOPIJOVITÝ

Latinský názov: Plantago lanceolata

Čeľad': skorocelovité (lat. Plantaginaceae)

Účinné látky: slizové látky, glykozid aukubin (protizápalová látka), flavonoidy, enzýmy, triesloviny, vitamín C, kyselina kremičitá, soli vápnika a draslíka a fytoncídne látky

Skorocel kopijovitý je vytrvalá bylina s krátkym koreňom a ružicou prízemných kopijovitých listov, z ktorých vyrastá niekoľko stvolov. Je rozšírený v Európe a Ázii, hojne rastie na poliach, lúkach, pri cestách a v trávnatých príkopoch. Patrí medzi hojne rozšírené plevelové rastliny a často pestované byliny. Listy sa zbierajú od júna do augusta, niekedy sa zbiera aj semeno.

Vnútorne sa užíva ako látka tlmiača kašeľ. Má protiplesňové a protizápalové účinky. Pomáha zlepšovať problémy s trávením a odporúča sa pri vredovej chorobe žalúdka, dvanástnika

a pri chronických zápalových ochoreniach čriev (Crohnova choroba a ulcerózna kolitída). V prípade zápalu hrubého čreva sa môže užívať nielen vo forme nálevov, ale aj ako črevný výplach. Semeno skorocelu sa využíva na znižovanie hladiny krvného cukru a vďaka slizu upravuje peristaltiku hrubého čreva pri zápche. Má priaznivé účinky pri chorobách pečene, žltacke, žlčových kameňoch a chronickej bronchitíde.

Zvonka sa užíva na zle sa hojace rany a kožné problémy. Skorocelová šťava sa osvedčuje aj na ušné zápaly (obklady a aplikácie do ucha). Obklady zo skorocelu sa dajú používať pri zápale očných viečok, spojiviek alebo nechťových lôžok.

KOSTIHOJ LEKÁRSKY

Latinský názov: Symphytum officinale

Čeľad: Borákovité (lat. Boraginaceae)

Účinné látky: alantoin, alkaloidy, triesloviny, slizové látky, silice, živica, cholín, organicky viazaný vápnik, a i.

Kostihoj lekársky je trváca rastlina dosahujúca až výšky 1 m. Stonka a listy sú pokryté malými a tuhými chlpkami. V jeho kvetoch často žijú mravce a iný hmyz, pretože kvety produkujú sladkú šťavu. Kvitne od mája do júla. Rastie na vlhších miestach po celej Európe. Predmetom zberu je jeho koreň a často aj listy.

Najúčinnejšou látkou v kostihoji je alantoin, ktorý zaisťuje jeho hojivé a regeneračné účinky. Alantoin je dusíkatá látka (purínový derivát), ktorá sa využíva aj vo farmácii a kozmetickom priemysle (krémy, toniká, ušné a očné kvapky a i.). Často sa používa aj na ústnu hygienu a ako kloktadlo pri zápaloch v ústnej dutine.

Vo všeobecnosti kostihoj podporuje hojivé procesy (vnútorné aj vonkajšie) a urýchľuje hojenie rán, kostí, zlomenín, tkanív, pomliaždenín, hematómov, vredov predkolenia, hemoroidov, d'asien pri paradentóze a slizníc (vrátane poleptaných a popálených slizníc). Podáva sa vo forme kloktadla, črevného výplachu a obkladov. Vhodná je kombinácia vnútorného a vonkajšieho užívania.

KONOPÁČ OBYČAJNÝ

Latinský názov: Eupatorium cannabinum

Čeľad: astrovité (lat. Asteraceae)

Účinné látky: horký glykozid eupatorin, triesloviny, saponíny, flavonoidy, malé množstvo alkaloidov

Konopáč obyčajný je trváca bylina dosahujúca výšku viac ako 1 meter. Má rada vlhké pôdy a najčastejšie rastie v lesoch, na pasekách a brehoch potokov. Na liečivé účely sa zbiera kvitnúca vňať bez tuhých stoniek a listy, ojedinele korene. Kvitne v júli až septembri. Pochádza zo Severnej Ameriky a na našom území sa súvislejšie rozšíril predovšetkým na Morave.

Popis jednotlivých zložiek

Kedysi sa konopáč obyčajný hojne využíval v ľudovom liečiteľstve kvôli svojim krv čistiacim a mierne prehŕňavým účinkom. Bol preukázaný aj priaznivý vplyv na činnosť žľáz a reumu. Neskôr sa zistilo, že konopáč sa vyznačuje imunomodulačným pôsobením, a to najmä proti vírusovým infekciám. Pomáha pri potení a uľavuje od svalových bolestí. Podáva sa aj pri bronchitíde a dlhotrvajúcich nosných kataroch. Považuje sa za farmakologicky významnú rastlinu, pretože pôsobí antimalaricky a antimikrobiálne.

Zvonka sa používa na umývanie hnisavých a nehojajúcich rán, vredov predkolenia alebo na kúpeľ pri reumatických chorobách, pri ekzémoch a iných kožných chorobách.

KAPUCÍNKA VÄČŠIA

Latinský názov: Tropaeolum majus

Čeľaď: Kapucinkovité (lat. Tropaeolaceae)

Účinné látky: izothiokyanát benzylnatý (prírodné antibiotikum), draslík, olej, bielkoviny a i.

Kapucínka väčšia je jednorročná až trváca bylina, ktorej plazivá stonka môže dosahovať dĺžku až 3 m. Zbiera sa čerstvá šťava rastliny, listy, ale aj semená a žltá-oranžovo-červené kvety. Pôvodne juhoamerická rastlina sa u nás hojne pestuje. Kvitne od mája do októbra.

Pôsobí bakteriostaticky proti stafylokokom, streptokokom a baktériám salmonely. Je zaujímavé, že po požití odvaru sa antibiotické substancie začnú vylučovať močom už za 2–3 hodiny a pôsobia nielen ako antibiotikum na akútne a chronické zápaly močových ciest, ale vďaka čiastočnému vylučovaniu pľúcami aj na infekčné zápaly horných dýchacích ciest. Pomáha aj pri chronických zápaloch pľúc. V pľúcnych indikáciách je výbornou liekovou formou bylinný balzam, v urológii prevažne liehovodný roztok.

Zvonka sa môže používať proti lupinám, vypadávaniu vlasov a na podporu ich rastu.

PAGAŠTAN KONSKÝ

Latinský názov: Aesculus hippocastanum

Čeľaď: pagaštanovité (lat. Aesculaceae)

Účinné látky: saponíny (najdôležitejší je aescín), aesculín, fraxin, flavonoidy (izokvercitrín) a i.

Pagaštan konský je strom dorastajúci až do výšky 30 metrov. V období od mája do júna nádherne kvitne. Časťou, ktorá sa najčastejšie zbiera, sú plody, známe ako gaštany. Ďalej sa zbiera kvet a ojedinele aj kôra. Pagaštan konský je vo všetkých európskych krajinách bežne rastúci strom. Pôvodom pochádza z Balkánu a Malej Ázie.

Látky (predovšetkým aescín) obsiahnuté v gaštanoch majú farmakologicky cenené účinky. Priaznivo ovplyvňujú pružnosť a pevnosť cievnych stien a lymfatický systém, tlmia a odstraňujú opuchy a majú protizápalový účinok. Droga tiež uľahčuje odkašliavanie a rozpúšťanie hlienu pri zápale horných a dolných dýchacích ciest. Používa sa pri liečbe hemoroidov, vredov predkolenia, kŕčových žíl, zápale žíl a pri výskyte trombózy. Pomáha aj pri poruchách periférneho prekrvovania (studené nohy a ruky) a u niektorých foriem migrény. Vďaka antiklerotickým účinkom nachádza droga uplatnenie aj v prípravkoch na liečbu a prevenciu mozgových príhod.

Zvonka sa odvar z kvetov používa pri liečbe kožných zápalov a menších popálenín a na zmenšenie opuchov. Ako kloktadlo pomáha ľahšiemu odkašliavaniam a rozpúšťaniu hlienov. Pri vnútornom užívaní treba byť opatrný, pretože účinné látky gaštanu ovplyvňujú funkciu hormónov nadobličiek. Odporúča sa vždy na istý čas prerušiť užívanie.

KRVAVEC LEKÁRSKY

Latinský názov: Sanguisorba officinalis

Čeľad: Ružovité (lat. Rosaceae)

Účinné látky: katechínové a galakatechínové triesloviny, saponín (sanguisorbin), tanín, horčík, flavonoidy, fytoncidné látky a i.

Krvavec lekársky je až 1 m vysoká trváca bylina s priamou a zbrázdenu stonkou a drobnými, tmavo ružovými kvetmi. Kvitne od júna do augusta na európskom a ázijskom kontinente. U nás je hojne rozšírený na vlhkých lúčach a pastvinách. Na liečebné využitie sa zbiera podzemok.

Pôsobí adstringentne (zvieravo) a antibioticky. Často sa používa proti hnačkám, horúčkam a pri črevných zápaloch. Zvonka sa užíva ako kloktadlo pri chorobách ďasien, ich krvácaní a ako kloktadlo pri angíne. Môže sa aplikovať aj zvonka na vrede a rany kvôli ich rýchlejšiemu zahojeniu. V podobe kúpeľa lieči zapálené hemoroidy.

JABLČNÝ OCOT

Jablčný ocot sa vyrába skvasením jablčnej šťavy. Jablká sú plody stromu jablone domácej (lat. Malus domestica), pričom čerstvé jablko obsahuje okrem vody aj extraktívne látky, bielkoviny, vlákninu, minerálne soli, vitamíny, organické kyseliny a i. V šupkách sa navyše nachádza tanín, škrob, farbivo a ďalšie látky. Samotný jablčný ocot obsahuje kyselinu octovú, pektín, vitamíny skupiny B, vitamín C a minerálne látky.

Samotné jablká sa odporúčajú na reguláciu tráviaceho procesu, rôzne spracované pomáhajú pri zápche a hnačkách. Odporúča sa zaradiť do

Popis jednotlivých zložiek

jedálneho lístka pri chorobách srdca, obličiek, reumatizme, pri vysokom tlaku a obezite. Jablčný ocot sa užíva s vodou vo forme nápoja, na inhaláciu, kloktanie, na výplachy, ako zábal, obklad alebo prísada do kúpeľa. Odporúča sa pri vysokom krvnom tlaku, obezite a nielen vnútorne, ale aj zvonka pri únave a bolestiach svalov a kĺbov.

Pre svoje hojivé, protibakteriálne a protiplesňové účinky sa zvonka užíva pri zápalových stavoch, oparoch, plesniach a infektoch. Znižuje bolesť a odstraňuje svrbenie.

MYRHOVÝ OLEJ

Myrhový éterický olej (silica) sa získava zo subtropického kra myrhovníka pravého (lat. *Commiphora myrrha*), ktorý rastie len na niekoľkých miestach sveta (napríklad na západnom pobreží Arabského polostrova, v Indii a vo východnej Afrike). Pôvodne sa však myrhovník vyskytoval v Somálsku a vo východnej časti Etiópie. Myrha sa kedysi vyvažovala zlatom.

Myrhovník je ker dorastajúci do výšky až 3 metrov. Existuje niekoľko druhov myrhovníka, ktoré vylučujú živicu nazývanú myrha. Myrha je olejovitá glejová živica, ktorá vyteká z kôry kmeňa samovoľne alebo po narezaní. Na vzduchu potom tuhne na žltú, hnedastú alebo červenkastú polopriesvitnú vonnú

hmotu. Vôňa surovej živice je príjemná, ale ostrá a silne horkastá.

V priebehu stáročí sa myrha používala nielen na balzamovanie tiel a pri ich spaľovaní (uvoľňujú sa antiseptické substancie), ale aj v ľudovom liečiteľstve na opary, afty, paradentózu, zápal a infekcie úst, pažeráka a na kožné problémy. Vo farmácii sa využíva v podobe tinktúry alebo masť pri liečbe zápalu úst a hltana, na odreniny a iné menšie kožné defekty. Myrha obsahuje dve bolesti utišujúce látky na princípe podobnom ako pôsobenie látok z maku siateho, ale ich účinky nie sú také silné ako u maku.

Myrhový olej sa vyznačuje antiseptickým, antibakteriálnym, adstringentným a protizápalovým účinkom. Znižuje bolestivosť rán a vredov, upokojuje zapálené sliznice, podporuje hojenie a pôsobí sedatívne. Osvedčuje sa pri poruchách trávenia, najmä pri nadúvaní a hnačke, a má priaznivý vplyv na dýchací systém. V kozmetike sa myrha využíva na problematickú, aknóznou a popraskanú pleť. Sťahuje, upokojuje, tonizuje, osviežuje a zároveň chladí. Pridáva sa do masážnych prípravkov a výrobkov určených na ústnu hygienu a do vlasovej kozmetiky.

GERÁNIOVÝ OLEJ

Gerániový olej sa vyrába z kra *Pelargium graveolens*. Ker býva až 1,3 metra vysoký a jeho bylenná stonka

starobou drevnatie. Je rozšírený v Afrike, skôr v južnej oblasti. Vyžaduje vlhko a polotieň.

Gerániový éterický olej (silica) sa vyznačuje hojivými a antiseptickými účinkami. Uplatňuje sa aj ako kloktadlo pri bolestiach v krku a aftách. Zvonka sa aplikuje pri pásovom opare a na ľahšie hojenie rán. Pomáha aj pri suchých a zápalových stavoch kože. V aromaterapii sa používa pri depresívnych stavoch a na osvieženie organizmu.

RICÍNOVÝ OLEJ

Ricínový olej sa získava zo semien ricínu obyčajného (lat. *Ricinus communis*) z čeľade mliečnikovitých. Ricín obyčajný, ľudovo ricín, je bylina dorastajúca do výšky viac ako 2 metre. Pôvodnou domovinou ricínu bola východná Afrika, v súčasnosti sa rastlina pestuje takmer po celom svete. Z rastliny sa zbierajú semená, ktoré sú vysoko jedovaté. Z nich sa lisuje ricínový olej, ktorý varením stráca svoju toxicitu a už neškodný sa používa vo farmaceutických prípravkoch ako silné preháňadlo a dávidlo. Využitie má aj v oblasti výroby kozmetických prípravkov, a to kvôli svojim hojivým účinkom a účinkom potláčajúcim tvorbu vrások. Využíva sa aj v priemysle farieb, mydiel, masťí, textilu a iných, a tiež ako mazivová prísada do motorového oleja.

Ricínový olej tvoria prevažne z triglyceridy kyseliny ricínoolejovej. Pri vonkajšej aplikácii zmäkčuje

a premasťuje pokožku a tlmí jej podráždenie. Zvonka dokáže pomôcť aj pri bolestiach kĺbov a svalov. Priaznivo pôsobí na niektoré druhy bradavíc, na poškodené vlasy a pomáha prirodzenej regenerácii pleti a spomaľuje tvorbu vrások.

VITAMÍN E

Názov vitamín E je spoločný názov pre štyri zlúčeniny nazývané tokoferoly (α , β , γ , δ – tokoferoly). Tokoferoly patria medzi najsilnejšie prírodné antioxidanty a chránia organizmus pred voľnými radikálmi, vedľajšími účinkami životného prostredia a ďalšími negatívnymi vplyvmi. Pri vonkajšej aplikácii prípravkov pomáha vitamín E chrániť pokožku pred vedľajšími účinkami slnečného žiarenia. Pôsobí preventívne proti vzniku nádorového bujnenia a zlepšuje hojenie rán a reaktivitu imunitného systému.

BIOINFORMAČNÝ KOMPLEX

ŽABURINKA MENŠIA

Latinský názov: *Lemna minor*

Čeľad: Žaburinkovité (lat. Lemnaceae)

Žaburinka menšia je vodná rastlina, ktorú tvoria iba lístky a koreňky. Pláva na hladine stojatých vôd.

Popis jednotlivých zložiek

Kvitne výnimočne. Zbiera sa celá rastlina a jej účinky sú známe predovšetkým z ľudového používania. Obsahuje proteíny, slizové látky, soli halogénových prvkov (predovšetkým jódu a brómu) a ďalšie organicky viazané minerálne látky. Užíva sa pri alergických opuchoch a sennej nádche. Vnútorne aj zvonka pomáha výrazne znižovať teplotu. Vonkajšie použitie (obklady) sa odporúča aj pri chronickej nádche, zápale nosohltana, pri zápaloch kĺbov žíl a hemoroidoch.

RIMBABA OBYČAJNÁ

Latinský názov: Pyrethrum parthenium

(Chrysanthemum parthenium Bernh.)

Čeľaď: Astrovité (lat. Asteraceae)

Rimbaba obyčajná je trváca bylina dorastajúca do výšky až 1 meter, ktorá kvitne v júni až auguste. Pôvodom je táto bylina z juhovýchodnej Európy a u nás sa pestuje ako okrasná rastlina. Z rimbaby sa využíva kvitnúca vňať, ktorá je účinným prostriedkom proti horúčke a dokáže zmierňovať rôzne bolesti. Vnútorne má navyše výrazný antimigrenózný účinok, pôsobí protireumaticky a používa sa na stimuláciu žľúdočnej aktivity. Pomáha pri zápaloch stredného ucha. Obsahuje vonné silice, triesloviny, laktóny, pyretrín a ďalšie látky.

JANTÁR

Jantár je forma uhlíkového minerálu, ktorý vznikol zmineralizovaním živice treťohorných ihličnanov.

Tieto fosilne živice vznikali v období zhruba pred 50 miliónmi rokov. Priemerné chemické zloženie jantáru je $C_{10}H_{16}O$. Najbežnejšia farba jantáru je zlatistá žltá, ale nájdu sa aj odrody celkom priehľadné, červené, kávové a biele. Z pohľadu kryštáloterapie sa používa pri rôznych infekčných chorobách, na zníženie horúčky a stimuláciu imunity a funkcie týmusu.

RUŽENÍN (SiO_2)

Ruženín je odroda kremeňa (oxidu kremičitého) s prímiesou oxidu mangánu alebo titánu. Nachádza sa najmä v Brazílii, na Madagaskare a v Indii.

V kryštáloterapii sa používa pri psychosomatických ochoreniach, pretože kladne ovplyvňuje psychiku, činnosť centrálnej nervovej sústavy a hypofýzy. Pomáha pri črevných chorobách a infekciách močovej trubice.

MALACHIT ($Cu_2CO_3(OH)_2$)

Malachit je zelený nepriehľadný kameň. Po chemickej stránke ho tvorí uhličitán meďnatý s naviazanou hydroxylovou skupinou. Jeho farba sa pohybuje v odtieňoch od svetlozelenej až po čiernozelenú. Kryštáloterapeutické využitie je široké – má protizápalové, analgetické, antibakteriálne a antimikrobiálne účinky. Používa sa pri srdcových chorobách a na uvoľnenie dýchacích ťažkostí, ako je napríklad astma.

CHALCEDON (SiO_2)

Chalcedón je tiež druh kremeňa, ale farebne

je veľmi variabilný a z hľadiska pôsobenia ako tzv. liečivý kameň má aj rovnako variabilné účinky – protivírusové a antibakteriálne. Pomáha tmiť nervozitu a depresívne stavy. Nielen v Tibete sa považoval za kameň rečníkov, pretože pomáha človeku rozvíjať jeho vyjadrovacie schopnosti. Považuje sa aj za kameň, ktorý ovplyvňuje regeneráciu buniek a množstvo životne dôležitých procesov v tele.

ANDRADIT ($\text{Ca}_3\text{Fe}_2(\text{SiO}_4)_3$)

Andradit sa zaraďuje do skupiny granátu. V kryštáloterapii sa považuje za minerál s antibakteriálnymi, protivírusovými a protihorúčkovitými účinkami a využíva sa na ovplyvnenie lymfatického a hormonálneho systému.

RAŠELINA

Rašelina sa vytvorila odumieraním a čiastočným rozpadom rastlín za zvýšenej vlhkosti a sťaženého prístupu vzduchu. Rašelina sa vyznačuje zvýšeným obsahom uhlíka. Podľa vzniku a obsahu organických látok sa rozlišujú rôzne druhy rašeliny. V balneoterapii sa využíva pôsobenie minerálnych solí a látok na náš organizmus. Vďaka nim je rašelina schopná priaznivo ovplyvňovať všetky životne dôležité systémy tela. Zvonka sa aplikuje pri rôznych zápalových stavoch, kožných problémoch, pri reumatizme, bolestiach svalov a kĺbov a pri poruchách látkovej výmeny. Uplatňuje sa aj pri liečbe ženských chorôb.

Celkové zhrnutie použitia

- **Uši:** zápal zvukovodu a stredného ucha, svrbenie vonkajšieho zvukovodu, hučanie, pískanie a zaliehanie v ušiach a nedoslýchavosť
- **Ústna dutina, krk:** afty, paradentóza, bolesti a zápaly zubov, ďasna a ústnych kútikov, bolesti v krku
- Ošetrovanie a rýchlejšie zahojenie hnisavých mokvavých vriedkov, oparov (v oblasti pier a pohlavných orgánov, pásový opar), nehojácich sa rán, hemoroidov, vredov predkolenia, kože po bodnutí hmyzom, akné, kiahne
- Prechladnutie, nádcha, zdureníe lymfatických uzlín
- **Kožné a nechtové problémy:** akné, ekzémy, bradavice, zápaly nechtových lôžok, lámavosť nechtov, plesňové ochorenia (predovšetkým nôh)
- **Bolesti:** uší, zubov, hlavy, kostí, svalov a kĺbov
- **U žien:** gynekologické ochorenia mykotického pôvodu, začínajúci zápal prsníka u dojčiacich
- **Všeobecné účinky:** opuchy, menšie popáleniny, obrna trojklaného nervu, podpora rastu vlasov, dezinfekcia kože a ovzdušia, svrbenie a vaginálny výtok

Zoznam použitých zdrojov

1. Janča J., Zentrich J. A.: Herbář léčivých rostlin, díly II.—V., 1. vyd., Praha 1995–1997
2. Korbelař J., Endris Z.: Naše rostliny v lékařství, 5. vyd., Praha 1981
3. Šuk V., Liška P.: Léčivé rostliny a čajové směsi, 2. vyd., Praha 1998
4. Viktorová T.: Audiron – „malý velký“ pomocník proti..., Vitae 02, 2008
5. Audiron působí na dráze tlustého střeva, Vitae 05, 1999
6. Bradna B., Gratis J.: Pěstujeme pelargonie, Praha 2007
7. Chien-Min Y. a kol.: The in vitro activity of geraniin and 1,3,4,6-tetra-O-galloyl- β -d-glucose isolated from *Phyllanthus urinaria* against herpes simplex virus type 1 and type 2 infection, *Journal of Ethnopharmacology*, Vol. 110, Is. 3, str. 555–558, 2007
8. URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Allantoin>> [cit.2009-04-22]
9. URL: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Myrha>> [cit.2009-04-22]
10. URL: <<http://botanika.wendys.cz/kytky/K495.php>> [cit.2009-04-22]
11. Obrázky 1–9: Martínková M.: Herbář léčivých rostlin, díly II.—V., 1. vyd., Praha 1995–1997

RIADITEĽSTVO PRE SR

Energy, spol. s r.o.

ul. Mládeže 43, 945 01 Komárno

tel./fax: +421 35 7731 041/045

info@energy.sk, www.energy.sk